

РАСКИД УГОВОРА О ДУГОРОЧНОМ СТАМБЕНОМ КРЕДИТУ СА ВАЛУТНОМ КЛАУЗУЛОМ ЗБОГ ПРОМЕЊЕНИХ ОКОЛНОСТИ ("ШВАЈЦАРЦИ")

При одлучивању о тужбеном захтеву за раскид уговора о дугорочном стамбеном кредиту са валутном клаузулом због промењених околности суд мора да утврди све чињенице од значаја за правилну примену чл. 133. и 135. ЗОО а посебно да ли су се битне околности промениле, ако јесу у чему се огледају и какве последице су оне проузроковале по уговарача.

Из образложења:

"Између тужене банке као даваоца кредита и тужиље као корисника 13.11.2007. године закључен је уговор о дугорочном стамбеном кредиту по којем су тужиљи одобрена новчана средства у износу од 3.104.095,10 динара, односно 65.732 CHF по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај са роком отплате од 204 месеца. Тужиља се уговором обавезала да ће кредит враћати у месечним ануитетима у којима је садржан део главног дуга и камате обрачунате на остатак дуга на дана доспелости ануитета у месечном износу од 489,51 CHF а што ће се отплаћивати у динарској противвредности по средњем курсу НБС за CHF на дан доспелости плаћања ануитета. Тужиља је до 23.04.2012. године редовно отплаћивала ануитете и до тада је отплатила 1.849.766,00 динара а по обавештењу банке њен преостали дуг је тада износи 5.932.824,25 динара. Од тада је тужиља престала са отплатом кредита и тужбом је тражила да се уговор раскине због промењених околности с тим што су одобрена новчана средства по уговору о кредиту обезбеђена и хипотеком у корист банке на непокретностима која су купљена тим средствима.

Код наведеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да су се стекли законски услови да се уговор раскине па је тако и одлучио али је апелациони суд решавајући о жалби тужене сматрао да промена курса CHF у односу на динар није околност која се није могла очекивати и предвидети будући да промена курса страних валута у односу на динар није неуобичајена појава на домаћем девизном тржишту. Уз то бирајући CHF за валуту везивања износа месечног ануитета тужиља је прихватила и ризик промене курса у будућности. Због тога је апелациони суд преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев за раскид уговора одбио као неоснован.

Решавајући о ревизији тужиље Врховни касациони суд је нашао да правилна примена одредаба чл. 133. и 135. ЗОО захтева да се најпре утврди да ли је дошло до промењених околности од закључења уговора о кредиту, ако јесте у чему се оне огледају и какве последице су те промењене околности проузроковале по уговарача. Начело једнаких вредности узајамних давања и код уговора о кредиту треба да буде заступљено не само у тренутку закључења уговора већ и у току његове реализације а у самом уговору о кредиту у овом случају у члану 11. уговарачи су се и посебно обавезали да ће то начело поштовати. У члану 1065. ЗОО је садржана одредба да код

уговора о кредиту корисник плаћа банци уговорену камату али банци враћа добијени износ кредита. Закон о заштити корисника финансијских услуга као и Закон о заштити потрошача садрже одредбе које се морају имати у виду при решавању оваквих спорова.

С обзиром да све наведено другостепени суд није довољно имао у виду, то је његова одлука морала бити укинута и предмет враћен на поновно одлучивање".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев 321/2016 од 25.1.2017. године, утврђена на седници Грађанског одељења 27.6.2017. године)